

Koronapandemien

Hva er forskjellen på vanlig influensa og Covid-19 viruset?

Bjarte Bøe, Øyvind Ingebretsen, Ingrid Johansen Omdal, Ruben Hakin og Leif Roar Holstein tester ut roboten som skal desinfisere sykehjemsrommet.

© KRISTIAN JACOBSEN

Stavanger testet korona-robot på Stokka sykehjem

STAVANGER: Et kjemisk middel sprøytes ut av roboten i sykehjemsrommet på Stokka. Stavanger kommune har lånt roboten og kjøpt inn luftrensere for å forebygge smitte.

Hanne Undem

– Da vi hørte at koronaviruset begynte å spre seg, undersøkte vi hva som kunne bidra til å redusere smittefare. Det sier Bjarte Bøe som leder avdeling for velferdsteknologi i Stavanger.

Kommunen fikk høre om et selskap på Forus som leverer en teknologi som renser luft og overflater for patogene mikroorganismer. Dette er encellede, levende vesen, som bakterier, virus og sopp, som vekker sykdom. Luftrensere fra Ventitech er installert på alle undersøkelsesrom ved Stavanger legevakt.

– Hvis dette fungerer så bra som det er grunn til å tro at det gjør, må vi vurdere om vi skal kjøpe flere, sier Bøe.

Onsdag testet de også ut en desinfeksjons-robot fra DeconX på Stokka sykehjem. Roboten kan plasseres i et rom der det er påvist smitte, og etter en halv-

nen time vil rommet være desinfisert.

– Det er noe vi har liggende, som vi bruker hvis vi ser at det er nødvendig, sier Bøe.

Reduserer andre sykdommer

Bøe forventer ikke at luftrenseren skal ha en effekt på koronaviruset. Det tror han ikke det har. Den har imidlertid dokumentert effekt på en del andre bakterier og virus.

– Det er ikke dumt å få redusert mengden virus og bakterier i luften, i den situasjonen vi nå er i.

Luftrenseren som selskapet Ventitech leverer er filterfri. Et plasma med oksidanter frigjøres og spres ut i rommet. Disse skal ifølge selskapet ha effekt på forurenset luft og overflater. Teknologien er i utgangspunktet utviklet for romferd av Nasa.

Roboten sprøyter ut hydrogenperoksid som desinfiserer rommet.

© KRISTIAN JACOBSEN

Luftrenseren kan, i motsetning til roboten, stå på døgnet rundt og mens det er folk i rommet.

Økt etterspørsel

De siste ukene har selskapet Ventitech erfart økt etterspørsel av produktene deres. Selskapet ble startet i 2017. I 2019 hadde selskapet en omsetning på 4 millioner kroner, og de forventer en dobling i 2020.

Siden 2017 har selskapet solgt rundt 500 luftrensere totalt. Tidligere har de montert produktene i kjølerom, sykehjem, barnehager, restauranter, kjellere, hoteller, matbutikker og drivhus.

– For to uker siden kom det en større bestilling, på nærmere et par hundre tusen kroner fra Danmark. Det var Esbjerg kommune som sto bak en bestilling på 30 enheter.

Vi har hatt 15–20 sykehjem på listen, bare det siste året.

– Kan deres produkter være med på å redusere smitte av koronaviruset?

– Ja, jeg skal ikke si 100 prosent, men sier 99 prosent. Det er et virus som spres fra person til person via luftveiene. Det er klart at hvis du reduserer partikler og støvet, så reduserer du smitterisikoen. Det er noe av det maskinene virkelig dokumenterer, sier Hansen.

Gratis parkering

PARKERING: Det blir innført gratis parkering i Stavanger og Sandnes sentrum som et tiltak mot spredning av koronaviruset.

Stein Halvor Jupskås

stein.jupskaas@aftenbladet.no

– Jeg har tatt et initiativ overfor resten av styret om dette. Dersom det er praktisk mulig, er jeg klart positiv til gratis parkering. Resten av styret har også bekreftet det per e-post, sa Dag Mossige (Ap), styreleder i det kommunale parkeringsselskapet torsdag.

Pluss for sentrum

I går bekreftet Christian Tønnevoll, daglig leder i selskapet, at de praktiske forhold er avklart og at de kommunale anleggene blir gratis på ubestemt tid.

– Hensikten er som kjent å unngå at folk blir smittet på kollektive transportmidler, og at vi i denne helt spesielle situasjonen gir gunstigere vilkår til de som kjører privatbil. Det kan også være et pluss for sentrum i en tid med færre besøkende en vanlig, sier Tønnevoll.

Ordfører Stanley Wirak (Ap) i Sandnes sier at det samme tiltaket vil bli gjennomført for kommunale parkeringsplasser i sentrum.

– Dette er jo stikk i strid med 0-vekstmålet, men vi gjør det siden vi er i en krisetilstand. Både for å hindre at folk klumper seg sammen på kollektive transportmidler og for å hjelpe butikkene, som virkelig sliter nå, sier Wirak.

Det har blitt vurdert ulike modeller for gratisparkering i Stavanger, blant annet om man skulle nøye seg med å redusere prisen, og om enkelte p-hus, ikke minst Jorenholmen, skulle unntas fra ordningen.

Jorenholmen også

– Jorenholmen er i en særstil-

ling, og vi måtte vurdere om trafikken der kan bli så stor at det blir trafikkaos i området. Nå blir det gratis i alle våre parkeringshus i sentrum. Våre trafikkbetjenter vil fortsatt være på jobb, og deres oppgave vil fortsatt være å veilede bilister, slik at det ikke oppstår kaos, sier Tønnevoll.

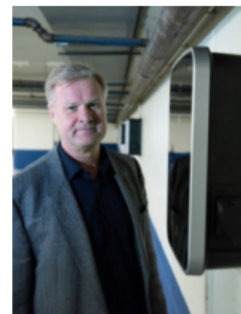
Stavanger parkering ønsker ikke en situasjon der en rekke biler kjører inn i p-husene mens det ennå er betaling, for så å kjøre ut når det blir gratis. Det vil nemlig skape krøll i datasystemene. Derfor vil gratisordningen måtte starte på et tidspunkt da parkeringsanleggene er tilnærmet tomme.

– Tidlig lørdag morgen er et slikt tidspunkt. Så vi gjør det da.

– Hvor mye vil tiltaket koste selskapet i tapte inntekter?

– Det er det vanskelig å gi noe klart svar på. Det er allerede langt færre biler i sentrum enn det er til vanlig. Det som nå skjer, er en så spesiell situasjon, at dette med inntektstap må komme i annen rekke, sier Christian Tønnevoll.

Kommunale parkeringsautomater på gateplan omfattes ikke av gratisordningen. Det gjør heller ikke p-plasser som driftes av private parkeringsselskap.

Christian Tønnevoll i Stavanger parkering innfører gratis parkering i kommunale P-hus fra i dag.

© JON INGEMUNDSEN

Samferdselsminister Hareide sier nei til fritak i bomringen

Stein Halvor Jupskås
stein.jupskaas@aftenbladet.no

STAVANGER: Samferdselsminister Knut Arild Hareide sier nei til et fritak for bompenger på Nord-Jæren på grunn av koronaviruset.

– Gratis bomplassering er ikke blant de tiltak som vurderes nå. Som kjent har helsemyndighetene bedt arbeidsgivere legge til rette for hjemmekontor der det er mulig, og å øke bruken av fleksitid. På den måten reiser færre

kollektivt på samme tid. For de som har mulighet til å ha hjemmekontor åpner jo det også for å slippe bompenger, sa samferdselsminister Knut Arild Hareide til Aftenbladet i går.

Både Stanley Wirak (Ap) i Sandnes og Tom Henning Slethei (Frp) sa seg alt torsdag enig med Kari Nessa Nordtun i at det vil være et fornuftig tiltak å fjerne bompengene for å unngå at for mange folk tar bussen og risikerer å smitte eller bli smittet.